

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark Brandenburg

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1843

III. Bischof Burchard bestimmt diejenigen Feste, welche öffentlich zu feiern, im Jahre 1345.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54314)

recipite. Item absque licentia nostra ecclesias non conducite nec locate. Item clericum ignotum in Capellanum non recipite. Item plures missas (per vnum sacerdotem) nisi in casibus concessis vno die non celebrate. Item bona inuenta (post mortem antecessorum dotem spoliando) non alienate. Item campanas, libros, calices et alias res ecclesie sine licentia nostra vendere non permittite. Item patronos ecclesiarum bona sacerdotum sibi vsurpare prohibite. Item computationem annuatim cum prouisoribus ecclesiarum habete. Item ad sanctimoniales vos prepositi sine religione non introite. Item extraneas siue seculares mulieres cum eis pernoctare non permittite. Item masculos cum eis fabulari aut ad eas, claustrum intrare non sinite. Item vos prepositi res ecclesiarum absque nostra licentia non vendite. Item occisos in tabernis et inconfessos non sepelite. Item vsurarios manifestos et statutarios excommunicatos denunciate. Item memoriam nostrorum antecessorum episcoporum (ad preces nostras) peragite. Item has constitutiones omnes habete et sub pena Synodali duarum marcarum argenti fideliter referuate.

II. Bischof Dieterich's Strafgesetz gegen die Kirchenräuber, Brandstifter in Kirchengütern, Käufer und Verkäufer derselben, vom Jahre 1327.

Tidericus dei gratia Huelbergensis ecclesie Episcopus vniuersis prelati, totique clero sue dioecesis Salutem in domino. Exigit peruerorum audacia, ut non solum finis delictorum prohibitione contenti, verum etiam penam delinquentibus inponamus. Hinc est, quod nos de consensu prepositi, prioris, totiusque Capituli et aliorum ecclesie nostre prelatorum, statuimus inuolabiliter obseruandum, ut vniuersi spoliatores, Incendiarii, venditores, emptores uel detentores rerum et bonorum ecclesie nostre uel capituli excommunicationis sententiam incurrere debeant ipso facto. In locis vero, in quibus predicti spoliatores, Incendiarii, venditores, emptores uel receptores domicilium habuerint uel moram traxerint, quam diu ibi fuerint et post recessum eorum per vnum diem proximum continuum, nullo mandato expectato, cessetur a diuinis. Insuper statuimus, ut supradictis spoliatoribus, incendiariis, venditoribus, emptoribus uel detentoribus quamuis iuxta formam ecclesie fuerint absoluti, in extremis ecclesiastica denegetur sepultura, donec a nobis fuerit specialiter inpetrata, Aliis siquidem statutis a predecessoribus nostris editis in suo robore duraturis. Datum et actum Anno Domini M^o. CC^o. XXVII°. in crastino vndecim milium virginum.

III. Bischof Burchard bestimmt diejenigen Feste, welche öffentlich zu feiern, im Jahre 1345.

Borchardus dei gratia huelbergensis ecclesie episcopus dominis prepositis nostre dioecesis In domino salutem. Ne in diebus festiuis, qui debeant celebrari ex precepto uel non, deinceps error fiat vobis, discretioni vestrorum transmittimus Mandatum, vt id clero vestrarum prepositurarum publicetis, cui etiam mandantes, vt id suo populo precipiant obseruare. Hec festa sunt tantummodo sollempniter celebranda: Natalis domini, Stephani, Johannis Evangeliste, Innocentii, Circumcisionis, Epiphanie domini, purificationis marie, Mathie, Annunciationis, Resurrectionis domini cum — quarta feria, Philippi et Jacobi, Inventionis sancte Crucis, Ascensionis domini, Penthecostes cum III diebus sequentibus, Coron. christi, Johannis baptiste, Petri et Pauli apostolorum, Marie magdalene, Jacobi, Lau-

rentii, Assumptionis marie, Bartholomei, Natiuitatis marie, Mathei, Michaelis, Symonis et Jude, Omnium sanctorum, Martini, Katherine virginis, Andree, Nicolai, Thome, dedicationis ciususlihet ecclesie et patroni et omnes dies dominici per annum venientes. Sed festorum infra memoratorum tantummodo memoria sine sollempnitate in diuinis officiis peragatur: Conuersionis Pauli, cathedra petri, Constantii, Gregorii, Ambrosii, Marci, diuisionis apostolorum, ad vincula Petri, Augustini, decollationis Jobannis, Exaltationis sancte Crucis, Mauricii, Jeronimi, Vndecim millium virginum. Datum anno M. CCCCXL quinto, In die beatorum Mauricii et sociorum eius.

IV. Verordnung des Bischofes Burchard von Havelberg, wie es mit dem Aufgebot, der Copulation, den verbotenen Zeiten, dem Wechfeln des Opyergeldes und mit der Excommunication von Kirchenbeschädigern zu halten, vom Jahre 1342.

Borchardus dei gratia Havelbergensis ecclesie Episcopus honorabilibus viris dominis prepositis nostre dioecesis In domino salutem. Cum ex eo, quod sollempnitates canonice in contrahendis matrimoniis et nuptiis celebrandis omittantur, diuorcia et alia pericula oriuntur; Quare discretioni vestre damus firmiter in mandatis, quatenus mandatum nostrum presens clero vestro publicetis obseruandum sub pena synodali, quam exigemus in uisitatione a quolibet ipsius mandati transgressore. Volumus et mandamus, ut proclamationes fiant publice in ecclesiis vestris ante matrimonium, ut infra certum, si aliquis velit opponere, veniat et opponat. Item quod copulationes non fiant in domibus, sed in Cimiteriis et foribus ecclesie coram plebe. Item quod non celebrentur nuptie tempore interdicto, scilicet a septuagesima usque ad octauam pasche, et a diebus rogacionum usque post dominicam trinitatis, Et ab aduentu domini vsque ad octauas epiphanie. Item mutationes denariorum offerendorum non fiant in ecclesiis, sed extra eas. Item Inuafores ecclesiarum, cimiteriorum, dotum et monasteriorum singulis diebus et vsurarii publice de ambone coram plebe denuncientur excommunicati. Datum anno Domini M°. CCC°. XLII°. In die Sancti Sebastiani Martiris.

V. Bischof Burchards Synodal-Statut wegen weltlichen unanständigen Lebens der Geistlichen und deren Abwesenheit von ihren Aemtern, vom Jahre 1360 (?).

Borchardus dei gratia havelbergensis ecclesie Episcopus Vniuersis et singulis prepositis, Rectoribus ecclesiarum, altaristis et generaliter clericis ecclesiastica, beneficia optinentibus, per nostram dioecesim constitutis, Sinceram in domino caritatem. Quia nonnulli clerici et ecclesiastice persone, beneficia ecclesiastica in nostra dioecesi optinentes, ab ecclesiis, quibus intitulati sunt seu in quibus nunc horas psallere nunc legere ac deo iubentur reddere sue pensum seruitutis, tempore diuinorum, contra sacrorum canonum et nostrorum predecessorum statuta, choreis, tabernis, scurrilitatibus et negotiis secularibus magis, quam diuino cultui insistendo, in graue sue honestatis suarum quoque animarum periculum et in scandalum plurimorum, se subtrahere et absentare non verentur, Nos igitur volentes honestati clericali et animarum saluti consulere dictumque abusum de nostra dioecesi penitus extirpare, Ad ampliandum diuinum cultum, prehabita super hoc cum quibusdam prelati et clericis no-